

DÉLVIDEK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

A „Verseczi Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi Iroda: Versecz Laktanya-utca
28. szám. — ide intézendő a lap szellemi részét
érdeklő minden küldemény és levelezés.

Előfizetési díj: egész évre helyben 10 korona.
Vidékre 11 korona.

Egyes szám ára 20 f.

Felolós szerkesztő: Perjéssy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomdai műintézet
Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések
hirdetmények és felszólamlások.

Hirdetési díj: petit soronként 12 f. — A nyílt térben
egy sor 20 f.

Hirdetések elfogadtatnak minden hirdetési irodában.

XVI. évfolyam.

Vasárnap 1907. évi április hó 14-én.

15. szám.

Nemzetiségek.

Széles e hazában mindenfelé kimondhatatlan keserűséget és megbotránkozást okozott az a versemény, melyet egy nemzetiségi képviselő olvasott fel az országgyűlésen, a magyar törvényhozás termeiben és csempészett be az országgyűlési naplóba.

Az egész ország közvéleménye, minden rangú és rendű becsületes lakosa e hazának, még ha nem is érti államnyelvünket, a legnagyobb felháborodással vette a hírt tudomásul.

Különösen közelről érintett bennünket a nem magyar anyanyelvű testvérpolgárok között, a nemzetiségi vidékeken élő magyarokat az a galádság. Bennünket, kik minden nap érintkezünk nem magyar anyanyelvű testvér polgártársainkkal, kik a békeesség és egymás iránti szeretet ápolásán fáradozunk.

A közel mult napokban körülbelül egy időben, több helyen itélkezett az ország különböző részeiben az esküdtszék azon nemzetiségi agitátorok felett, kik sajtó útján bántották, sértették a magyart saját hazájában. Kölcsönös szeretet, egymás iránti tisztelet és békeesség helyett — gyűlöletet, viszályt hirdettek.

Ezek az izgatók, midőn kérdőre fogták őket, mindazon bizonykodtak, hogy ők ilyen, meg ilyen jó hazafiak, pedig, a ki kétségbe vonja a magyar faj jogát a szupremáciához, azt nem tekinthet-

jük jó hazafinak, azt nem sorolhatjuk azon állampolgárok közé, a kikre a haza szükség esetén számíthat.

A magyarság szupremáciájával szemben el kell törpülnie minden nemzetiségi érzésnek és érdeknek, a magyarság kizárólagos uralmában látjuk csak a hazát fenntartó magyar nemzeti állami eszmének fundamentumát.

A ki nem így látja, az nem jól teszi, ha itt marad s mialatt élvezi mindazon előnyöket, melyeket a magyar haza az ő polgárainak nyújt, egy huron pendül a haza ellenségeivel.

Schol Európában a nemzetiségek, mint ilyenek nem élvezhetnek annyi és olyan szabadságokat, mint nálunk. Nézzük Oroszországot, a hol a lengyelek még mindig olyan nyomás alatt állanak, mint 36 esztendő előtt a forradalom leveretése után. Nézzük Poroszországot, a hol drákói szigorúságú iskolatörvényt hoztak a lengyelek ellen, holott a lengyeleknek a nemzetiségük messzemenő kultiválására megvan a történelmi előjoguk. Független, nagyhatalmu országot bírtak, melynek szabadságától évszázados véres harcok után fosztattak meg. Mégis sem Orosz-, sem Németországban nincsenek tekintettel e történelmi jogra s a lengyeleket erőszakkal oroszosítják, illetve germanizálják.

Nálunk a nemzetiségeknek semmiféle történelmi előjoguk nincs. Sem a tótok, sem a szászok, románok, szerbek soha külön álla-

mot az államban nem alkottak azon ezer esztendőn belül, a mióta ez az ország Magyarország. Századok előtt bizonyos közigazgatási önkormányzattal is csak a szászok bírtak, a kik épen úgy, mint az oláhok és szerbek bevándoroltak a magyar állam oltalma alatt tartották meg századokon keresztül nyelvüket, szokásaikat és nemzetiségi kulturájukat.

Mindezek dacára a nemzetiség megóvása és föntartása tekintetében sokkal jobb dolguk van, mint bármely történelmi előjoggal bíró nemzetiségnek a külföldön.

Ugy látszik nagyon is jó dolguk volt a mult esztendőben, mert folyton a magyar állameszme csorbitásában törték a fejüket, büntetlenül.

Pedig milyen kevés az a mit a magyar állami eszme a nemzetiségektől megkövetel. A hazaszeretet, az állam hivatalos nyelvének, tehát a magyar nyelv tudását, azért azután megkapják a legtökéletesebb jogegyenlőséget. Ha ennél több jogot adnánk nekik, az már csak előjog lehet.

Elég sajnós, hogy vannak közöttük vezető emberek, a kik előjogokat kívánnak s hangoztatják, hogy nem hajlandók elismerni a magyar faj szupremáciáját, tehát a magyar nemzeti állam eszméjét.

Elszakadt immáron a magyarság háttartalan türelmének nyulékony fonala.

Tárca.

Rövid hir.

Irtta: Ágh Vilma.

Csendes szél lengette a hajó zászlóit. A nap végső sugarait bocsátva a fedélzetre, belemerítette üstökös fejét a Duna vizébe. Mögöttünk lassan elmaradt a belgrádi var és az esti homályban összemosódtak a nagyobb szerű épületek az apró török házakkal, míg a gyarak kéményeinek füstje tüzes karikat hányva hompölygött tova a légben.

Gyönyörű novemberi nap volt, enyhe, csendes. Az utasoknak eszébe se jutott Belgrádtól Zimonyig a hajó belsejét felkeresni. Az esti szürkületben ide-oda mozogtak a fedélzeten, csak a szerb fővárosból visszatérő néhány kofaasszony ült egy padon, hangosan beszélgetve, összekeverve a magyar, német és szerb nyelvet és mint valami nemzetközi kongresszus, tárgyalt mindent, amit csak a rövid husz perc alatt letargyalni lehetett, — interpelláció nélkül.

Ettől a csoporttól néhány lépésnyire egy magas asszonyi alak állt egyedül. Tekintete olyan bánatosan, vágyakozva siklott el a Duna hullamai felett. Összerezcent, hogy közelebb jötem s amint felém fordította érdekes, halvány arcát, láttam, hogy sötét szemei könyektől csillogtak,

A hirtelen beállt felhomályban is észrevettem, hogy bár egyszerűen, de csinnal van öltözve. Rokonzenvet éreztem a bánatos asszony iránt és felszólítottam, hogy foglaljon mel'ettem helyett.

— Köszönöm, kedves kisasszony, — szólt tiszta magyar kiejtéssel, — bizony jól is esik a pihenés, de magamtól nem jutott volna eszembe, hogy leüljek.

Fájdalmasan mosolygott. Szólni akartam rá valamit, de ő megelőzött.

— Látom kisasszony, szánalmat érez irántam, pedig nem ismeri bánatomat. Isten tudja, mennyire megkönnyebülnék, ha elmondhatnám valakinek az okát!

Biztattam, hogy mondja el nekem és ő nem sokáig kerette magát.

— Rövid leszek, — mondta — mert már majdnem fele uton vagyunk.

Egy pillanatig gondolkodni látszott, majd így kezdé:

— Az apám vasuti ör volt Zimonyban. Anyám gonddal nevelt és pótolta nekem apámat is, aki csak ritkán lehetett közöttünk. Egyetlen játszótársam a nálam két évvel idősebb Gyuri volt, a szomszédék fia. Az ő aija egy teherszállító hajó kormányosa volt, anyja pedig jobbnak látta házon kívül tölteni el napjait, míg végre egészen ott hagyta családját. Gyuri ettől a naptól fogva ugyszólván nálunk lakott, iskolába is együtt jártunk. Mikor meg onnan kimaradtunk, én anyámnak segítettem a

kertben, ő meg az apjának lett a jobb keze. Tizenöt éves voltam, amikor az anyám meghalt. Apám tovább se törődött a háztartással és én teljesen egyedül lettem volna, ha Gyuri nincs. Minél többször összejöttünk, annál inkább vágytunk egymás után és a jó Isten tudja, hány-szor megfogadtuk, hogy férj és feleség leszünk, ha megnövünk. De a szomszédok már nem néztek bennünket gyermekeknek és a vége az lett, hogy apám kiuzte házából Gyurit. Amilyen csendes természetű volt apám, olyan ingerült lett most és ugyancsak lefordta a szegény fiút.

— No nézze meg az ember, már az ilyen tácskok is a lányokra gondolnak — mondta — és már talán házasságról is akarsz valamit tudni, mi? No, — tette hozzá szelidebben, — majd úgy hat év múlva beszélhetsz arról is, ilyen-olyan adta...

Gyuri nem jött többé. Két hónap múlva levelet kaptam tőle, hogy kimegy Amerikába. Én sirtam, hogy még csak el se búcsuzott tőlem és csak most éreztem igazán elhagyatottságomat. Pedig már nem voltam egyedül, apám újra nősült. Fialat özvegyet hozott a házba egy gyermekkel. Mostohám szeretet engem, de mégis utjában lehettem egy kicsit, mert apámmal folyton arról beszélt, hogy mostani szomszédunkhoz, egy kovácmesterhez menjek feleségül. Két hétre, hogy az új asszony házukba jött, a kovács megkérte a kezemet. Én hű akartam maradni Gyurihoz és nemet mondtam. Mostohám egy napon azzal jött haza, hogy

Az ilyen igazgatóknak torkukra kell forrasztani a szót, mert vagy föltétlenül meghajlanak a hazát egy évezreden át fenntartó magyarság eszméje előtt, vagy lakolnak. A supremáciának szentnek és sérthetetlennek kell lennie. Csak az biztosíthat bennünket arról, hogy hazánk el nem merül majd a torló népek áradatában.

NAPI HIREK

Személyi hír. Mártonffy Márton, az iparosiskolák orsz. főigazgatója, udv. tanácsos, a mult szerdán délelőtt Fehértemplomból Stumpfoll Ede temesvári fém- és faipariszkolai igazgató kíséretében városunkba érkezett, hogy iparostanonciskolánkat megvizsgálja. A népszerű főigazgató tiszteletére barátai és tisztelői zarkörü kedélyes lakomat is rendeztek. — Bajsai Zákó Milán főispánunk tegnapelőtt városunkba érkezett és elnökölt a közigazgatási bizottság tegnap tartott közgyűlésében.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium Bródy Mihályt, állami főreáliskolák népszerűségű helyettes tanárát rendes tanárrá nevezte ki. Gratulálunk!

Eljegyzés. Grönwald Ede törekvő verseczi iparos a mult napokban eljegyezte özv. Rassel Róza urnököt, Wirth Janos vendéglős leányát.

Házasság. Henn Hugó verseczi fiatal kalapkereskedő a mult szombaton házasságra lépett Welitschek Katicza kisasszonnyal, Velitschek Sándor ny. jegyző és furdóulajdonos leányával.

Eljegyzés. Dr. Dezső Gyula, helybeli köztisztviselő által környezett fogorvos kedves sógoránót Berger Kató kisasszonyt eljegyezte Rosenfeld Jenő fogtechnikus Budapestről. Gratulálunk!

Halálozások. Pfeiffauf Károly temes-moravicai róm. kath. plébános, ki városunkban is jól ismert és kedélyes egyéniség volt — élete 56., áldozásága 33. esztendejében f. hó 8-án Temes-Moravicán elhunyt és a lakosság nagy részvéte mellett mult szerdán d. u. kísértetett ki végső nyugalomra. — Ugyanazon napon szolgáltatta magához az Ur Verseczen Köszl József tekintélyes borkereskedőt, munkás élete 83. esztendejében. A boldogult, mint ritka szakértelemmel rendelkező szőlőbirtokos a verseczi szőlőművelés érdekében igen

Gyuri apját tudósították, hogy a hajó, amelyen fia alkalmazva volt, elsüllyedt és az egész legénység a tengerbe veszett. Én megirattam, meggyászoltam őt és ezután — igent mondtam a kovácsnak, mert láttam, hogy odahaza felesleges vagyok.

Négy éve voltam mára a felesége és mondhatom, mindig jól bánt velem. Férjemnek sok rokona volt Belgrádban, így többször át szoktunk menni, de mentem sokszor egyedül is. Egyszer, amint felszállok a hajóra, egy ismerős hang megszólít:

— Jó, hogy jössz, Ágnes. Beszélni akarok veled...

Összerezentem, ránéztem az idegenre. Felköltöttem és ha karjai át nem fognak, a Dunába vetem magamat.

Gyuri volt, de sokkal erősebb és barnább, mint öt évvel ezelőtt. Odahuzott maga mellé és mintha a legkönyösebb dologról beszélt volna, olyan nyugodtan mondta:

— Te megcsaltál engem, Ágnes! Azért küzdöttem hat öt évig idegenben, azért tettem ki magamat ezer veszedelemnek, hogy visszatérve, téged más karjaiba találjalak?

— Gyuri, te csalódot, — mondtam könyök között — én nem lettem hűtlen hozzád, de téged nekem holtnak mondtak, a mostohám, Gyuri...

— Elég, elég! — felelt rekedten — nem akarok többet hallani.

Gorcsösen szoritotta a kezemet, aztán otthagyt. Később hallottam néhány ismerőssel nyugodtan beszélgetni. A kiszállásnál elvesztetem szem elől, nem láttam többé. Roppant nyughatatlan voltam és siettem visszatérni Zimonyba, a mint csak lehetett.

Férjem már várt az állomáson és tekintetéből borzasztó szerencsétlenséget véltem kiolvasni. Utközben kiméletesen tudatott velem mindent. Mostohám meghalt Gyuri kése által,

szép munkásságot fejtett ki. Elhunytát kiterjedt rokonság gyászolja. Strasser József ny. katonai főbész, ki városunkban is huzamosabb időn át tartózkodott, élete 87. évében Temesvárott elhunyt.

Változások a csanádi egyházmegyében. Németh József püspök Farkas Szilárd szeged-rokusi segédlelkész plébános helyettesi minőségben Csókara, Lokaicsék Fülöp perlási plébános helyettesi hasonló minőségben Medgyesbodzsára, Summer Rezső szeged-belvárosi segédlelkész plébános helyettesi minőségben Rudolfsnadra és Babinszky József dr. csókai helyettes-plébánost hasonló minőségben Perlaszra diszponálta.

Ismeretterjesztő és mulattató előadások. A „Verseczi Magyar Ifjusági Egyesület” tegnap szombaton ismét két előadást rendezett a Glückmann-féle vígadóban és pedig délután az állami főreáliskola és elemi fiu-népiskolák növendékei és este a nagyközönség számára. Ma vasárnap ismét 2 előadás lesz és pedig d. u. fél 6 órakor és este 8 órakor. Egyleti tagok tagsági jegyük előmutatása mellett a pénztáruál ingyen jegyet kapnak. Nem tagoknak: Számozott fentartott hely 80 fil., I. hely 60 fil., II. hely 40 fil. — Ez alkalommal teljesen új és eddig Verseczen még nem látott tökéletes mozgóképek is kerülnek bemutatásra. Az egylet vezetőségének ugyanis sikerült a budapesti Edison-színházzal összeköttetésbe lépni és ugyanazon mozgóképeket, melyeket Budapesten időnkint bemutatnak, Verseczre kölcsön küldik és így ugyanazon képekben gyönyörködhetik a közönségünk mint a budapesti. Az ifjusági egylet nagy gépe a célnak teljesen megfelel. Ugyanezen alkalommal bemutatásra kerül a „Tiszta folyó” és vidéke. — A törekvő egyesületnek ezen rendkívül érdekes előadásait melegen ajánljuk T. C. közönségünk szíves figyelmébe.

Főispánunkat a „Pesti Napló”-ban valami névtelen cikkíró ismét keményen megtamada, azt vetvén igaztalanul a szemére, hogy a nemzetiségekkel paktál és nem jó magyar ember, stb. — Többször foglalkoztunk már az ilyfajta támadásokkal hangsúlyozván, hogy Zakó

Apam ezt megtudva, mintegy órlési rohamban, a sinekre vetette magát, az éppen berobogó vonat előtt. Megmenteni már nem lehetett. Gyurit rögtön elfogtak, de kiszakította magát a csendörök kezéből és a nála levő pisztollyal föblötte magát.

Az asszony elhallgatott és réveteg szemekkel tekintett le a hullámokra. Megindultan nyujtottam neki kezemet.

— Azóta, — folytatta — a mióta öt annyi év után először és utoljára láttam e hajón, folyton huz valami ide a Dunára, valami megmagyarázhatatlan érzés. Azóta fogok napról-napra, már csak árnyéka vagyok a régi-nek...

E pillanatban kikötött a hajó és kiszálltunk. Az asszonyra ott várt már a férje, egy erős, munkászubonyba öltözött férfi, aki őt látható örömmel fogadta. Még egyszer visszaneéztem rám a bánatos szempár, néma bolintással köszönt még egyszer a halvány asszony, azután férje karjára támaszkodva, faradt lépésekkel fordult be az egyik utcába és végképpen elvesztettem őket szemem elől.

A lapok a minap sok mindenféle hírt hoztak, úgy hogy a „Rovid hírek” csak kevés embert érdekeltek. Az egyik lapban véletlenül ötölt szemembe a következő „Rovid hír”:

„A mult napok egyikén S. Kovács felesége Zimonyból Belgrádba akart átmenni a hajón. A fedélzeten állva, a korláthoz támaszkodott és valószínűleg szédülés fogta el a beteges asszonyt, mert elcsuszott és a korlátot keresztül a vízbe bukkott. Rögtön mentésére siettek, de a kegyetlen hullámok csak holt tetemét adtak vissza.”

Visszagondoltam a vágyakozó, szomorú tekintetre, amelylyel a szerencsétlen nő a Duna vizének szeszélyes fodrait bámulta és felsóhajtottam:

— Szegény asszony, szegény asszony!

Milán magyar hazafiságához a kételynek még csak árnyéka sem férhet és a ki őt, családját, multját ismeri, kell hogy igaztalan támadásoknak minősítse a hasonló cikkeket.

A Verseczi Népkönyha Egyesület mult vasárnap tartotta meg évi közgyűlését Dr. Rezsű István polgármester elnöklete alatt. Michler Károly közs. iskolai tanító, az egyesület fáradhatatlan titkáranak jelentéséből örömmel értesültek a tagok, hogy a nemes jótékonytákos gyakorlatú egyesület január 7-től március 9-ig 41 napon keresztül 71 szegény gyermeket látott el meleg ebéddel. Egy-egy gyermek ételmezése valóban olcsóba, 196 fillérbe került, mely csak úgy volt lehetséges, hogy városunk jószívu lakossága ételmezesek ajándékozásával segítette az egyletet, melynek mult évi bevételé 3114 K 64 f t tett ki. A humanus egyesület létrehozói is és vezérégyéniségei nagy hálaforra kötelezték le maguk iránt a szegény szülőket és méltán megérdemlik az általános elismerést.

A helybeli Vörös-Kereszt-Egyesület folyó hó 6-án a Glückmann-féle vígadó helyiségeiben táncestélyel egybekötött „Sziniestély”-t rendezett, melynek programját szépszámú és igen díszes közönség nézte végig. A megjelentek nemcsak a jótékonytákos ügyének tettek szolgálatot, de maguknak is kellemes estét szereztek, mikor gyakorlott műkedvelőink játékában gyönyörködhetek. A rendezőség kezdetül Sudermann „Fricke”-jét adatta elő, hogy — eltérve az addigi szokástól — drámában is próbára tegye műkedvelőink tehetségét. „Fricke” alaptémája „Előítéleteink büntetése saját gyermekeinkben” nem valami tetszetős, feldolgozása nem hajhászta a hatást, de komoly íróvall, a ki léhaságaink közepette gondolatokat akar bennünk ébreszteni. A mennyiben ezt a szereplők is így értették, tehetségükkel kifogástalanul is oldották meg feladatukat. A főszerepeket Bernátsky Alfred ur (Drossé) és Dr. Weitner J. ur (Frigeis) játszották, a kik a darab érzelmi mozzanatait a legnagyobb igyekezettel érzékítették meg s emelték ki. Sajnáljuk, hogy Spielmann Anna k. a-nak, kinek nemes ambícióját, komoly játékát és rátermettségét mindig örömmel latjuk a színpadon, a darab csak rövid szerepet juttathatott. Méltán sorakoztak melléjük Fiegert Frieda k. a. és Bródy Miklós ur. A közönség még kissé idegenkedett a drámától, tapsával inkább a szereplőket, mint a darabot dicsérte, de mi a legnagyobb elismeréssel adozunk a rendezőségnek, mely a komoly drámai előadás iránt rendszeren észlelhető káros közönyt megtorni akarja. A színelőadás után Rottler Mimi urholgy, Keller Liza k. a. és Zoffmann Nelli k. a. énekeltek két női harmast, mely az előadás kedvességével és harmóniájával a jelenvontakat hosszas tapsra készítet. Horváth Hermína urholgy szépirodalmi felolvasást („Wie schade”) és ötletes előadását nagy figyelemmel és tetszéssel kísérte a közönség. Ezt követte a „Gyöngyvirágom” ének, melyet kettős férfinégyesben a „Verseczi Magyar Dalnok” adott elő. Örömmel latjuk a dalnokt minden kulturális, hazafias és jótékony cél érdekében közreműködni. Nehezen is nélkülözünk már estélyeinken, mert azoknak-egyik legszebb pontját rendszeren éneke képezi. Ferch Vilmos ur Bachmaninovból és Chopinből játszott zongorán, az ő nála már ismert virtuozitással játszókat most is meg kellett toldania. Végezetül vígjátékot látunk, a „Katzenjammer”-t Julius Horstól. A főszerepet (Tanner) élethűen játszotta meg Welcsán Sz. ur, pompás játékával sokszor készíttette tapsra a közönséget, melyre partnere is — Frank Hedwig k. a. (Otty) a duzzogó, férjhez menni vágyó lány személyesítője bőven rászolgált. Igen jó volt nagyobb szerepében Radó Róbert ur (Grosse Felix) s mellettük jók voltak: Fritz Wally urholgy és Greiner K. ur. Az egész este a rendezőségét szép anyagi és erkölcsi sikerrel jutalmazta, a mi későbbi vállalkozásaihoz jó biztató lehet. Előadás után a fiatalok táncba kezdett s hajnalig aldóztott Terpsichórenak. Dr.—y.

Tanítógyűlés. A „Délmagyarországi Tanító-Egyesület” verseczi fiokkora ez idei tavaszi gyűlését t. é. április 24-én Klopodián fogja megtartani. A belügyek tárgyalásán kívül két értekezés lesz. Dörner Janos, a helybeli községi fiúiskola tanítója „A társadalom ingyen munkásai”-ról fog beszélni s Takács József a Gerő-féle magániskola tanítója a kézügyeségről fog értekezni s egyet-mást az agyagmunkákról be is fog mutatni.

Román izgatók kudarcá.

Lugosról írják, hogy Karánsebesen több román ügyvéd és theológiai tanár a román tanítóság körében nagy buzgalmat fejtett ki, hogy a felekezeti tanítók fizetésrendezésére vonatkozó javaslat ellen foglaljanak állást és felszólították a román tanítóegyesület elnökségét, hogy e célból gyűlést hívjon egybe. Amde az egybehívott gyűlésnek nem volt meg a román izgatók által óhajtott eredménye, sőt az izgatás visszafelé sült el, mert a román tanítók mind egytől-egyig a javaslat mellett foglaltak állást, minthogy ez különösen a rosszul dotált román falusi nép-tanítókra nézve valóságos áldást jelent. Sokan odanyilatkoztak, hogy halál adnak Istennek, hogy végre akadt Magyarországon miniszter, ki a tanítók sanyaru helyzetét javítani óhajt. A gyűlés eredménye a csalódott izgatók körében nagy elégtelenséget keltett. — A verseczi görög-keleti román esperességi kerületbeli tanítók egyesülete — mint azt a „B.-Hirlap“-nak jelentik — Jabukán tartotta meg évi vándorgyűlést. A gyűlés, melyen Oprea verseczi főesperes elnökölt, egyhangú lelkesedéssel és közönnyel vette tudomásul Apponyi javaslatát, a mely a tanítók sanyaru anyagi viszonyán segít.

Április 11-ikét, az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulóját városunkban is megünnepelelték. A rom. kath. templomban megtartott istentiszteleten megjelentek a hatóságok, testületek, egyletek képviselői, az iskolák tanestületei és a mindkét nembeli tanulóifjúság. Az allami főreáliskolában megtartott emlékünnepen Brody Mihály főreáliskolai tanár emlékbeszédet tartott, Brezsovszky Géza VI. o. t. szavalt, voltak még hazafias énekek is. — A községi elemi és polgári leányiskolában, valamint a Mayering E. féle polgári és elemi iskolában, Gerő Vilmos tanintézetében, a gör. kel. iskolákban is megünnepelelték az évfordulót. A közs. elemi fiúiskolában az ünnepi beszédet Schwarz Péter tanító tartotta.

Az iparostanonciskolai bizottság-nak a múlt napokban tartott gyűlésén ismételtén Waldherr József áll. főreáliskolánk köztisztelet által környezet tanárát választották meg 1907—1909. évre a bizottság elnökévé. Elnökhelyettesé Gábor Lajos nagytdzsédést, a bizottság jegyzőjévé Goutier Ferenczet választották meg.

A Dmke a pángermánizmus ellen. Mint Szegedről jelentik, a pángermán törekvések ellen most a Dmke is mozgalmat indított. Az egyesület ugyanis a törekvések ellen-súlyozására sorompóba léptette a nemzetiségi vidékeken szervezett fiókjainak legjobb elemeit. Felhívta a fiókok vezetését, hogy alkalmas időben és helyen rendezzen felolvasásokat, népies összejöveteleket és ünnepségeket, melyeken arra hivatott egyének világoztassák föl a közönséget a pángermánizmus lényegéről, vezetőinek nemtelen céljairól és a multa való hivatkozással győzzék meg róla a hallgatóságot, hogy Magyarország nagy és népe boldog csak akkor lehet, ha idegen ajku polgári testvéries szeretben működnek közös hazájuk fölvirágoztatása érdekében. Az előadók és felolvasók — rendszerint a tanítói és jegyzői kar tagjai — pénzbeli jutalmazásban fognak részesülni a Dmke részéről, mely igen jelentékeny összeget szánt hasonló célra.

Torontál vármegye és a kivándorlás. Torontálmegye Botka Béla főispán elnöklete alatt tartott közigazgatási bizottsági gyűlésében beható tanácskozás tárgyává tették a kivándorlás ügyét. Faur Kornél kir. főmérnök havi jelentése alapján indult meg, ki hivatkozva arra, hogy a közuti építkezések munkacserő hiányában maholnap megakadnak, szükséges a kivándorlás ellen minél erélyesebben fellépni. Azt javasolja, hogy a törvényhatóság irjon fel a törvényhozáshoz, hogy a kik még nem tettek eleget 12 éves katonai kötelezettségüknek, ne kapjanak utlevelet. Jankó alispánnak a javaslattal szemben az a nézete, hogy ez a költözködési szabadságba mélyen belevág, de mindenesetre módot kell keresni a kivándorlás meggátolására, mely mindig egyre növekszik. Torontálmegyből pl. a letolyt három hónapban 8417-en vándoroltak ki, a mi tavalyhoz képest nagy emelkedést mutat. Ifj. Dániel Pál orsz. képviselő, Botka Béla főispán, Vincehidly Ernő dr. vármegyei főjegyző, Poroszkay Béla főügyész felszólalása után a közigazgatási bizottság abban állapodott meg, hogy felir a belügyminiszterhez, hogy a kivándorlás korlátozására, az utlevelek arcképekkel láttassanak

el, nehogy mint most is, a kivándorlottak visszazakuldtott utleveleivel mások is kivándorolhassanak. Azonkívül tegyen intézkedést, hogy a vagyontalan visszavándorlásra jelentkezőknek a hazajutásra a legmesszebb menő segítség nyújtassék.

Hol a tavasz? Április közepe felé járunk, a kalendarium szerinti hivatalos tavaszban is jó benne volnánk s még mindig nem látjuk a tavaszt. A fű alig zöldül, a fák koprák, a nap nem ad meleget, hanem ahelyett hideg őszi szél sivit már napok óta, sőt két napja valóságos orkán dul, úgy hogy jóformán az utcára se lehet kimenni. Tavaly ilyenkor a gyümölcsfák már elvirágoztak s ma még bimbónak is alig van nyoma rajtuk. Csupaszon, szomoruan állanak a kertek s az orkán száraz ágakat tépdés, mint valami késő őszi időben. Az emberek még télikabátban dideregnek s lesik az időjósok szavát, kémelelik az eget s fázósan kérdjük valamennyien: hol a tavasz?

Omke. A cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság a folyó esztendőben az 1907. évi személyhajózási forgalom beszüntetéséig az O. M. K. E tagjainak a Dunagőzhajózási Társaság részéről kiállítandó arcképes igazolvány alapján a dévény—orszói szakaszon, továbbá a Száva és Tisza személyforgalmában, valamint a magyar hajóállomásokról Belgrád, Obrenovác, Sabac szerb állomásokra és vissza II-od osztályú menetdíj ellenében az első osztályban való utazást engedélyezte. Bővebb felvilágosítással Horváth Ede, a verseczi Omke kerület titkára szolgál.

A fumei hadifengerészeti akadémiában az 1907—8. tanév kezdetén betöltendő egész ingyenes és féldíjmentes, valamint fizetéses és alapítványi helyek betöltésére vonatkozólag a cs. és kir. hadügyminiszterium tengerészeti osztálya pályázati hirdetményt bocsátott ki, melyeknek feltételei a városi rendőrkapitányságnál betekinthetők.

A verseczi szabó és cipész munkások a múlt héten sztrájkba léptek, nem dolgoznak. A műhelyek üresek. Eddigél a mesterek és munkások nem tudtak megegyezésre jutni.

Hangverseny. Winkelmann Hermann bécsi udvari operaénekes Dachs O. zenevirtuoz társaságában f. hó 16-án a Glückmann-féle vígadóban hangversenyt rendez. Jegyek előveálthatók a Wettel és Veronits utó-dai könyvnyomdájában.

Komizkodó és tolvaj „burschok“. Egy előkelő allású uri ember kérte felszerkesztőségünket a következők közlésére: A múlt vasárnap, fehérvasárnapon, midőn a hófehér ruhába öltözött kis leányok első izben járultak a szent áldozáshoz és megújították keresztiségi fogadásukat, melyeket annak idejében, helyettük és nevükben a keresztiszülők tettek. Az ártatlan fehér ruhás kis leányok, a kik kísérők nélkül mentek a templomba, az utcákon csapatostól barangoló nevetlen és bárdolatlan „burschok“ részéről fényes nappal, a templom környékén is komiz inzulatusoknak voltak kitéve. Fehér ruháikat a durva legények összepiszkolták, trágár szavakat dobáltak piruló arcaikba, sőt tolvajlásokra is vetemedtek, a mennyiben a kis leányok keziből kikapkodták a szép himzett zsebkendőket — melyeken ők és szüleik nagy szeretettel dolgoztak — és a rabolt kendőkkel megfutamodtak. A kis leányok és szülők ünnepi hangulatát keserű könyvek, keserves sirások tették tönkre. Ily esetek naponként előfordulnak városunkban. A gyáva paraszt suhancokat, kik a védetlen gyermekeket megtámadják, s az uri osztályt és nőket inzultálják, saját papjaikat sem becsulik meg, akik vad csordánként estelenként orditozva barangolják be a várost, az utakat elállják, a házakat berondítják, ha már a rendőrség nem képes mörésre tanítani, magának a felnőtt közönségnek kell végre egyszer valahára rendre tanítani. Kellemetlen ugyan, de ezekkel a fickókkal szemben minden erős férfinak fel kell lépni, ha látja komizkodásukat. Ha fáradtságos dolog is, ki kell puhatolni, hogy kik garázdálkodnak és a rendőrségnek jelentést tenni.

Váltóhamisító közs. segédjegyző. Szilágyi János csákovai segédjegyző múlt év január 6-án több ismerőseivel Kuszter János korcsmajában kártyázott. Csakhamar elfogyott a pénze és ekkor átadott Kuszternek egy váltót, a melyen ő, a felesége és Kun Péter voltak aláírva. Kuszter adott neki erre a váltóra kétszáz koronát. Másnap azonban kiderült, hogy a váltón levő aláírások hamisak. Csalás és ma-

gánokirathamisítás miatt került ezért Szilágyi a büntető törvényszék elé, hol azzal védekezett, hogy holtrészeg volt. Nem tudja, hogy kapott-e pénzt, hogy odaadta-e a váltót? A tanúk azonban megcáfolták állításait, család miatt nem kérte a megbüntetését, mire a vádhatóság képviselője a család vádját elejtette és csak sikasztás büntetésében kérte bünösnek kimondani. A kir. törvényszék elítélte ennek alapján nyolc havi börtönre. Felebbezés folytán a temesvári kir. ítélőtábla elé került az ügy, a mely az elsőbíróság ítéletét helybenhagyta. Pár nap előtt kellett volna vádlottnak kihirdetni a törvényszék előtt a másodbíróság ítéletét. Vádlott azonban nem jelent meg, amiért is elrendelte a bíróság elővezetését.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító Társaság (Assicurazioni Generali) f. é. március hó 21-én tartott 75-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1906. évi mérlegek. Abból a ritka alkalomból, hogy az intézet ezuttal fenállásának 75 éves fordulóját ünnepli, a társaság központi igazgatósága sok ovációban részesült, melyek a világ minden részéből a legszívélyesebb formában megnyilvánultak. Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1906. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 849.570,242 K és 52 ft tettek ki, és az év folyamán bevett díjak 38.862,847 korona és 74 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 23 657,486 korona 07 fillérrel, 232.734,149 korona 05 fillérre emelkedett. A tüzbiztosítási ágban, beleértve a betörés- és tükörüveg-biztosítást a díjbevétel 15.386,704 734 korona biztosítási összeg után 25.505 395 korona 14 fillér volt, miből 9.306,044 korona 45 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy hogy a tiszta díjbevétel 16.199,350 korona 69 fillérre rugott, mely összegből 11.538,632 korona 29 fillér mint díjtartalék minden jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 103.743,787 korona 95 fillér. A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitétt 3.916,243 korona 47 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.676,243 korona 96 fillérre rugott. Károkért a társaság 1906-ban 34.650,665 korona 27 fillért folyosított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 861 570,345 korona és 95 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki.

A nyereségtartalékok közül, melyek összesen 25.014,452 korona 75 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerint nyereségtartalék, mely 5,250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamigadozására alakított tartalék, mely a 3,729,624 korona 17 fillér külön tartalékkal együtt 17.013,704 korona 71 fillérre emelkedett, továbbá felemlítendő a 160,000 koronára rugó kétéves követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással 1.119,637 korona 54 fillért tesz ki. Ezen kívül fennáll még egy 1.471,110 korona 50 fillért kitevő tartalék, melynek az a rendeltetése, az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsse. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 270.052,078 korona 64 fillérről 292.979,592 korona 76 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 51.530,990 korona 74 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 22 590,292 korona 99 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 2 228 403 korona 80 fillér. 4. Értékpapírok 201.268,234 korona 28 fillér. 5. Tárca váltók 664,481 korona 84 fillér. 6. A részvényesek biztosított adóslevelei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával 7.347,189 korona 14 fillér, összesen 292 979,592 korona 76 fillér. Ezen értékekből 60 5 millió korona magyar értékekre esik.

2238. szám. — 1907.

Hirdetmény.

Az 1907. évre megállapított IV. osztályú kereseti adó kivetési lajstrom a temesvári m. kir. pénzügyigazgatóság 22895. számú körrendeletével megküldetvén, az 1883. évi 44. t. c. 16. §-a értelmében folyó évi április hó 15-től f. é. április hó 22-ig a városi adóhivatal helyiségében közszemlére kitétetik.

Azon adózók, kik az illető kivetési lajstromban megállapított adónemmel már a múlt évben megróva voltak, a lajstrom kitételétől számított 15 nap alatt, azon adózók pedig, a kik a kivetési lajstromban megállapított adónemmel most első ízben rovattak meg, az adókönyvekükben történt bejegyzés napját követő 15 nap alatt kötelesek esetleges felszólamlásaikat alóírt városi adóhivatalnál annál bizonyosabban benyújtani, mert később benyújtott felszólamlások figyelembe vételni nem fognak.

Városi adóhivatal, Verseczen, 1907. évi április hó 12-én.

Bodry,

adóügyi tanácsnok mint hivatalfőnök.

MAGYAR ÉLET- ÉS JÁRADÉK-BIZTOSÍTÓ-INTÉZET

mint szövetkezet

Budapest, VI., Teréz-körút 52 és gyár-utca 45

Igazgatóság:

Gróf Széchenyi Aladár elnök, Dénes Tibor, Forray Miklós, gyömrői Gyömrői Aurél, báró Rudnyánszky József, gróf Török József, Vargha Sándor.

Az intézet szövetkezeti alapon lévén fektetve, az ésszerűség és a biztosított tagok tulajdonát képezi és annak 70%-a teljesített díjfelvétel arányában a tagok közt felosztatik.

Az intézet az életbiztosítás összes nemzeti művelési jutányos díjak és előnyös feltételek mellett. Ajánlja különösen a halál esetére szóló biztosítást a család ellátására, a kölcsönös biztosítást a háztartások részére, a halál és elérés esetére szóló vegyes biztosítást, kiházasítási biztosítást, leányok részére, esetleg nevelési járadékkal kapcsolatosan, valamint flak ellátására katonai szolgálat esetére, továbbá járadék biztosítást gyermekek részére felsőbb iskolai tanulmányok elvégzése céljából és nyugdíjbiztosítást különösen magánalkalmazottak részére.

A földbirtokos osztály kiegészítésére az intézet jelzálogbiztosítást is nyújt, mely lehetővé teszi, hogy a biztosított fél halálával a jelzálog-kölcsön törlesztetik és a birtok tehermentesen száll át az örökösökre.

Bővebb felvilágosításokkal
készséggel szolgál az intézet
verseczi képviselője

Ehrenhaft & Grünwald
Ferencz József-ter.

492/m. 1907. sz. Versecz thj. város mérnöki hivatalától.

Hirdetmény.

A városi tanács 2910/1907. számú határozata folytán a kudriczi törvényhatósági közut 5 kilométerjétől a 6-5 kilométerig terjedő, továbbá a 7 kilométertől a 8 kilométerig terjedő, mindkét oldalon beiszapolt utárkokból nyerendő iszap eladására ezennel zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

Azok, akik ezen a 0-50 méter fenékszeléssel s 1 : 1 lejtéssel bíró árkokból nyerendő iszapot saját költségükön a mérnöki hivatal által kirendelt felügyelet alatt az ut-test és utárkok megrongálása nélkül kiásni s onnét akár szőlőjük feltöltéséhez, akár más célra a városba

beszállítani óhajtják, írásbeli zárt ajánlataikat alulírott hivatalhoz április hó 24-én d. e. 11 óráig nyújtják be azon ár megadásával, hogy minő összeget szándékoznak a mindkét oldali árkokból száz-száz méterenként nyerendő iszapért fizetni s megadandó pontosan, egész- és tízedkilométerekben azon hely is, melyre ajánlatukat teszik. Az ajánlatokhoz az ajánlati összeg tíz százaléka készpénzben vagy értékpapírokban csatolandó.

Az ajánlatban kiteendő az is, hogy az ut-test és utárkok épségben tartásáért ajánlattevő szavatosságot vállal s az iszap kiásási és elhordási munkálatokat a mérnöki hivatal utasítása szerint azonnal s megszakítás nélkül fogja ajánlattevő teljesíteni.

Az ajánlatok elfogadása fölött a városi tanács fog dönteni.

Versecz, 1907. március 30.

A hivatal főnöke

Szalay Lajos, városi főmérnök.

A jegyzői teendőkben teljesen jártas, nős községi

írnok

május 1-ére állandó alkalmazást keres. Fizetés személyes megállapodás szerint.

Cím a kiadóhivatalban.

Triesti Általános Biztosító Társaság

(ASSICURAZIONI GENERALI)

Budapest, V., Dorottya-uteza 10. szám.

A »Közgazdaság« rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk

mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a ki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betörésses-lopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t.”, valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság” számára.

A verseczi főügynökség:

VERSECZI TAKARÉKPÉNZTÁR.

LOKOMOBILOK, GÖZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,

ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,

TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Kizárólagos kerületi képviselő: TEMESVÁRI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, TEMESVÁR.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona és nyomása Versecz.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított hatású, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult külső használatra, csúszlós és meghűléseknel, bedorzósokképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosságot legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K - 80, K 1.40 és K 2. - és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. De Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Vásár hirdetmény.

A verseczi „Virágvasárnapi” nagy vásár 1907. évi április hó 19., 20., 21. és 22-én fog megtartatni.

Marhát csak nappal és pedig reggeli 5 órától este 5 óráig szabad felhajtani és miután április 18-án heti vásár van a marha felhajtás már 18-án megengedtetik.

Koszirovits Iván.
helyettes rendőrfőkapitány.